

Skånska vattenmöllors betydelse i landskapet

Vattenanknutna kulturmiljöer som överraskar, lär och utmanar

Skånska vattenmöllor – dolda vid första anblicken

- I jämförelse med vindmöllor som tillhör sinnebilden av Skåne och som ofta utgör tydliga landmärken, ligger vattenmöllor inte sällan skyddade av topografi, träd eller bebyggelse

Skånska vattenmöllor – nycklar för att förstå en infrastruktur

- Vattenmöllorna placerades ofta som pärlband längs vattendragen, något som var synnerligen strängt reglerat. Med möllorna följde bostäder, uthus och ibland mindre ladugårdar.

Skånska vattenmöllor – titthål in i den förindustriella utvecklingen

- Vattenmöllor är genom sin exponerade processutrustning utmärkta miljöer för att pedagogiskt förklara hur människan över tid nyttjat vattenkraft för att mala mjöl, driva sågverk eller annan förindustriell verksamhet

Skånska vattenmöllor – gnisttändare

- De vattenmöllor som finns kvar idag gör det tack vare ett starkt engagemang, nästan alltid ideellt. En del har förvisso byggts om till bostäder eller annan verksamhet men några har fått behålla sin processutrustning (eller får den rekonstruerad).

Skånska vattenmöllor – behov av hantverkare

- Vattenmöllor fordrar såväl löpande underhåll som mer genomgripande åtgärder.
- Helhetssyn
- Dialog
- Problemlösning
- Materialkunskap
- Hantverksmetod

Skånska vattenmöllor – i hetluften

- Kulturmiljö och naturmiljö går ofta hand i hand men inte alltid. Sedan en tid pågår utrivning av vandringshinder i flera vattendrag. Dessa åtgärder innebär förändringar i många vattenanknutna kulturmiljöer. Länsstyrelsen m fl arbetar för dialog mellan båda sidor.

Skånska vattenmöllor – miljövänliga trendsetters

- Nyttjande av förnyelsebar energi
- Främjande av hantverksmässig produktion
- Inspiration

Skånska vattenmöllor – spännande och sceniska platser

- Vattenmöllor utgör ofta kulturmiljöer med hög autenticitet vilket skapar en närmast scenisk upplevelse. Ett exempel på detta är när miljöer används vid filminspelningar eller som scen för utomhusteater.

Skånska möllor – framtiden i ambassadörernas händer

Vattenmöllor räddas, lite förenklat, genom att besvara frågan VARFÖR.

Författaren Simon Sinek och exemplet med Apples smartphone

Det är med andra ord inte vattenmöllornas byggnader eller deras teknik i sig som skapar ideellt engagemang och som får myndigheter, stiftelser eller donatorer att bevilja medel utan budskapet om vad möllorna betyder i ett bredare sammanhang - Svaret på varför vattenmöllorna också hör till framtiden.

Tack för att ni lyssnade!

Helene Stalin Åkesson

Vikarierande chef för avdelningen Kunskapsuppbyggnad

Byggnadsantikvarie

Regionmuseet Skåne

Helene.stalin@regionmuseet.se

0707-84 19 84